



Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

2. Ægrotus ad amicos, ad morbum, ad morbi læthalis initium, ad mortem,
ad Christum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

CAPVT SECVNDVM.

Mortis memoria commendatur
Ægrotis.

§. 1. Ingressus ad sermonem; & an Morbus malum?

CAVVS, Caræ oppidum est, pestilente cæbo, & iniquo incolis. Hos Stratonius citharædus, homo factus, cum esset inuitus, Homeri versiculum in eos recitavit:

Tale quidem genus est hominum, quale est foliorum. Nimirum lutosos omnium vultus, pallidosque fugillabatur. Caunii verò cum hominē inhumanis saluassent, quod eorum urbem ut morbidam infamaret. Stratonius eis iterum: Ego, inquit, morbidam dicere non ausim, ubi & mortui ambulat. Urbanus multo saluissus illos notavit quam ante.

Sed quid negamus, aut quid supercilium agnoscimus? foliis simillimi sumus. Dilucidè Iobus: Contra folium, inquit, quod vento rapitur, ostendis potentiam tuam. Ac si dixisset: Cum folium sim, quod vitæ incommotis obnoxium est, quod ventos omnes timeret, & vel ad levissimam aëris commotionem tremat ac dissipatur, ne tu, ô Deus, indignationis tuæ vento me præcipites; cadam ultro, te etiam non impellente. An non folia sunt holmines, quos morbi tanquam exsuctos flores aridæque folia huc illic vario ludibrio impellunt? Nec aliter Clemens Alexandrinus hæc de re sentiens: Agite, inquit, obsecra vite homines, generationi foliorum similes, imbecilles, cere fragmenta, gens instar umbræ, evanida, involucres, unius tantum diei vitam habentes. Certe folia sumus, ad omnem auræ motum decurimur. Unica quandoque febricula; Quid dico? tussicula, inò guttula unica ostipulo suo non illapsa, hoc tale folium perfundat, & in tumultum abijcit.

Lib. 3. differt. c. 40. Sauras quando bonum, quando malum est.

Sed nunquid sanitas bonum est, morbus malum? Non, mi homo, non est, inquit Epictetus. Quid ergo? Rectè sanitas uti, bonum est; malè malum. Licet ergo vel è morbo capere fructum Deo tuo. An non è è morte? De morbo quid statueris? Ostendam ejus naturam, excellam in eo, tranquillus ero, bene mecum agi putabo, medico non adlabor, mortem non optabo. Quid requiris amplius? Quidquid mihi dederis, id ego efficiam beatum, prosperum, honorabile, expectandum. Sed est qui abnuat, dicatque: Cave ne ægrotes, mala res est. Cui denuò Epictetus: Perinde, ait, istud est, ac si quis diceret: Cavene quando tibi singas tria esse quatuor; malum est. Quomodo malum? Si de eo sic existimaro, sit decet, quid porro mihi nocebit, ac non potius proderit? Si ergo de paupertate, de morbo, de perturbatione status publici, ita senseris, ut decet, nonne id mihi satis est, nonne profuturum?

Veritas te amet, Epictete, quam hæc omnia verè, & ad amissum Christianæ legis! Hoc fundamento posito, nos hic docebitur, in morbo mortis meminisse, & adventum ejus non expavescere.

Sed queso, te Lector, ne hæc ed scripta putes, ut solum ea legas ægrotus: tu sanus lege, ut tibi prolinet ægrotis.

§. 2. Ægrotus ad Amicos, ad Morbum, ad Morbi lethalem initium, ad Mortem, ad Christum Dominum.

Ad Amicos.

ABite cum vano luctu intempestivi. Non hic querelis locus aut precibus. At immaturus à vobis abeo. Immaturus? videre ne erretis. Maturus ad mortem fui, quæ primùm natus, inò antequam natus. Quid enim querar? Quid natus sim, scio: imbecillum corpus, fragile, ad omnem contumeliam projectum,

A morbi pabulum, mortis victima. En quisquis es, sume spes, aut res, animo cras non future, aut alibi future.

Ad Morbum.

ERgone jam ægrotandum? Venit tempus quo experimentum mei caperem. Non in mari tantum, aut in prælio vir fortis apparet. Exhibetur etiam in lectulo virtus. Ægrotandum itaque? Non potest istud toto saculo fieri. Aut ego febrim relinquam, aut ipsa me. Semper unà esse non possumus. Hactenus fruebar sanitate; nunc cum morbo mihi res erit. Morbus non nescio, primus mortis nuntius est. Gregorio id credo, qui pie ac verè: Dominus pulsatur, inquit, cum per ægritudinis molestias mortem vicinam esse designat. Cui confestim aperimus, si hinc cum amore suscipimus.

Primum hunc mortis nuntium æquo animo admittere, etiam apologi me docent. Senem ajunt graviter decubuisse. Cumque jam mors raptura hominem adesset, rogavit eger, fœderalem manum tantisper à se abstineret, dum testamentum conderet, ceteraque pararet que tanto itinere forent necessaria. Cui mors: Eho filicentium, inquit, parare te non poterat tor annis, toties à me admonitus? Ad quæ senex: Obsecro, ait, fidem tuam, non commemini me unquam à te monitum. Cui mors iterum: Ut audio, etiam senes mentuntur: Centies, sexcenties, millies te monui, cum non solum æquales tuos, quorum vix ullus superest, sed & junenes, pueros, infantes te spectante, te ingemiscere raperem. Sed & ego tuam fidem appello, obliuiose senex, non te monui, cum oculi tui hebescerent, pili canescerent, nares stillarent, aures surdescerent, ceterique sensus deficerent, omnique corpus tabesceret? Hi nuntii mei sunt, hi fores tuas pulsant, sed tu negas te esse domi. Sate crebro, fat diu, monitus es: nil differo, Veni, & unà mecum choreas ingredi. Ad mortem raro bene se parat, qui se parat tam serò.

Ad Morbi lethalem initium.

Cum vitam meam cogito; cum vitiis meorum multitudinem, raritatem virtutum considero; cheu, Deus, coarctor nimis, & angustia mihi sunt undique. Sed melius est, ut incidam in manus Domini (multæ enim misericordiæ ejus sunt) quam ut annos augeam, & simul vitia. Quis futurus essem, tu ô Deus, nosti. Fortassis gratia tua exciderem, si non jam vitia. Mors ades, irue in me: vitam promptus, paratus amittam, modo serveris. Dei mei gratiam, aut illa me servet potius, quod unum toto pectore à te, Christe Iesu, & per te flagito.

Ad Mortem.

Quid lenta me tæbe necas, mors sava? paratam Non opus est tanto vincere nolo; feri.

Cur in me pharetram sic vis consumere? vita Ferrepotes solum sola vel aura mea.

Quid enim est homo? Navis quassa & rimosa, quæ solâ navis quassa. Quod enim est homo? Navis quassa & rimosa, quæ solâ jactatione vehementiore solvitur. Non magnâ tempestate opus est; ubicunque arietaveris, dissipatur. Humanum corpus ex infirmis fluidisque contextum, lineamentis exterioribus nitidum, fœgoris, ætus, laboris impatiens, ipso rursus situ & otio iturum in tabem, alimeta metuens sua, quorum modò inopia, modò copia rumpitur, soli semper sibi nutrimentum vitiosum & innumerus utile, anxie tuendum & servandum, precarii spiritus, & est obnoxium. Et ab initio morbi, à seipso paulatim depascitur, & ad mortem defluit. Miramur hoc semel mori, in quo mille reperias mortis latibula? Nunquid enim ut concidat, res magni molimenti est? Odor illi saporque, & lasitudo, & vigilia, & humor, & cibis, & sine quibus vivere non potest, mortifera sunt.

Ad Chri-

A mus tranquillè degere, anima in expedito est habenda.

Philip. c. 3.
vers. 23.

mus tranquille degere, anima in expedito est habenda.
 Ego mei finem tuncam, cum sciam me sine fine non
 esse, imò cum sciam omnia esse finita? Ego ultimum
 suspirium, quod finem dabit omnibus suspiriis, formi-
 dum? Ecur reddere dubitem, quod æ lege accipi ut
 reddam? At difficile est, inquis, animum perducere
 ad contempnum animæ. Est facile, sed scienti vivere.
 Summum diem exbreuo non potest.

Quin mors habeat aliquid terribile, non negamus, sed Mors ha-
ideo discendum quâ ratione mortem non timeamus, ut aliquid
Nemo discit, ut æquo animo in rosâ jaceat, ut hilari terribile.

Nenſo diſcit, ut aequo animo in roſa jaceat, ut hilaris ad offerentiam menſam accumbat, ſed in hoc duratur, ut doloribus non cedat. Hilaris venientem mortem ex-
cipit, qui ſe ad illam diu compoſuit. Et hoc maximum animi generoſioris argumentum eſt, ſi exire non me-
tuit. Scit enim quò exiturus ſit, qui unde venieſt me-
minit. Theodoſius Imperator talis, de quo Ambroſius
dicere ſolebat: *Dilexi virum, qui cum moreretur, magis de*
Eccleſiaſtaro ſtatu, quam de ſuis periculis angebatur. Tu ergo
mortem ut nunquam timeas, ſemper cogita.

Deus ho-
minem
morbi can-
cellis sepi-
tur?

Captivum
esse Dei
magnum
quid est.

cap. 2.
vers. 10.

Lib. 26. nat.
hist. cap. 7.
ante med.

Seneca
epist. 77.
Vitam ne-
mo bene
rexit qui
mortem
non con-
tempnit.

Mors in
omnes
grassatur.
Seneca
epist. 77.

In morte
timor
mortis ali-
quid mali
est.

§. 6. *Mortis contemptæ specimen.*

N Inachus, prætor Malacensis in Indiâ, iussus ma-
gistratu se abdicare, non tulit ignominiam, veri-
honoris & solide virtutis ignarus. Confestim ex aloë
aliisque odoratis lignis exuclâ pyra, quadratum juxta
suggestum nobilissimis auleis, ceteraque pretiosa veste
contravit. Ex eo suggestu ipse aureâ togâ gemmisque
præfulgens, ad cæcumhilam concionem de rebus ab
se gestis corôque vitæ suæ cursu disseruit: expolitissique
beneficiis, quæ in captivos Lusitanos difficillimo tem-
pore contulisset, nullo suo delicto, spoliari se dignita-
te, dolenter admodum & acerbè conqueus est. Tum
Lusitana ingenia detestatus (ad eò funestas humano
pectori subdit faces ambitus) se in ardentem rogam
injecit, mortis contumptor.

De non abfimi mortis contemptu Aelianus : Eft, *Aelia lib. 5. var. hifor.* inquit, & Calani finis dignus quem laudemus; alius dixif- *cap. 6.* fet, quem admiremur. Fuit autem ejusmodi. Calanus *Calanus* fortiffima Indus, cum Alexandro, Macedonibus, infuper *mortis* & vite longam vale dixiffet, in præcherimo Babylo- *contemptor:* nis suburbio pyram æ lignis odoratis cedro, thyo, cupreffo, myrtho ac lauro extruxit, obitque confucto curfus exercitio, pyram confcendit, mediæque ftræ lignorum fteris coronatus, affulgentem, quem ipfe adorabat, fole. Quo factò fignum Macedonibus dedit, ut pyram incenderent. Adfcente jam rogo, flammis involutus Calanus, confitit immortis, neque antè collapfus eft, quam expiraffet. Alexander viri animum ob- *Potentior* ftupescens dixiffe fertur: 2 Calano potentiores *heftes* debellatos quam à fe. Nam Alexander cum Poro, Taxi- *debellebat* lã, Dario bellum gelferat, Calanus cum Labore & *quam Alexander.* Morre.

Ergone tantum robur vanissimis hominibus fuerit
in mortem, & Christiani Deo adiutore freti trepidant
concidantque animis? Non est malum mors, led ma-
lum est, mortis metus. Obsecro res ipsas examinemus,
non umbras rerum. Si Seneca credimus, mors opti-
mum naturæ inventum, malorumque omnium reme-
dium est. Quid ergo ad extrema trepidamus? Excipiet
nos magna & immortalis pax, voluptas æterna. Invi-
cti esse possumus. Transeundum est. Ex ipsa igitur lon-
gioris ævi desperatione fumendus est animus. Fiat vir-
tus quod fore necessitas. Certè Christianus sapiens
nihil facit inuitus, necessitate omnia effugit, quia
vult quod ipsa coactura est. Ergo libenter faciamus,
quod non possumus non facere; æquo animo expecte-
mus nostri aut finem, aut potius initium. Sereno sem-
per est animo, qui mortem scit contemnere.

E §. 7. *Animus*

Tom. I.